

Piotr Stolypin, fără îndoială cel mai competent și eficient prim ministru al Rusiei Țariste, a crescut într-o casă în care existau peste 10.000 de cărți în bibliotecă. Era un fapt firesc în familiile cu posibilități materiale. Bibiliotecile private erau cvasiubicue în Europa prerevoluționară și se mai puteau întâlni chiar și la începutul secolului XX. Astăzi sunt practic inexistente, iar explicația acestei dispariții rezidă în triumful egalitarismului declinat în taxe, impozite și în stimularea resentimentelor de clasă.

Nu doar bibliotecile au dispărut, ci și posesorii lor sau cei care își mai puteau permite libertatea de a studia, cerceta sau, pur și simplu, citi pentru simpla lor delectare. Filozoful David Stove remarcă într-un eseu că oameni precum Robert Boyle, Henry Cavendish sau Charles Darwin și-au dedicat viața unei ideal pe propriile speze. Își puteau permite acest lux deoarece socialismul nu cucerise încă hotărâtor mințile oamenilor. În prezent, chiar dacă mai există oameni bogați, din ce în ce mai puțini, cred, pasiunile lor nu se îndreaptă nicidecum în direcția cercetării. Și, după cum remarcă tot Stove, chiar dacă prin absurd cineva de condiție medie ar intra în posesia unei biblioteci voluminoase, menținerea ei ar fi o provocare din punct de vedere economic și psihologic. Economic, deoarece ar trebui plătite anual statului taxe impresionante; psihologic, pentru că în conștiința proprietarului ar atârna greu, sub presiunea Zeitegeistului, “milioanele de înfometați”, “blestemații pământului” sau “categoriile defavorizate”.

Una din consecințele imediate ale acestei absențe o consitutie cvasiimposibilitatea independenței culturale și educației private de calitate. Înregimentarea se face în mod necesar, iar atmosfera intelectuală de acasă nu mai există. De pildă, în familiile evreiești înstărite din Imperiul Habsburgic, era o regulă ca femeile să stea acasă cu copiii și să facă lecții cu ei până când puteau fi trimiși la școli superioare. Dar pe atunci, impozitul pe venit nici măcar nu fusese ridicat la 7%, cum se întâmpla spre sfârșitul domniei lui Franz Josef, iar femeile nu își propuneau să facă o carieră în companii anonime. În postmodernitate, chiar dacă o mamă și-ar propune să stea acasă pentru a se îngriji de educația copiilor, absența unui venit ar periclita considerabil stabilitatea financiară a gospodăriei.

Cine vrea să facă acum figură de independență culturală, să evite munca administrativă din universități și programele de cercetare impuse, să fie un spirit liber de constrângerile birocratice și conformismul epocii, are șanse reduse de izbândă. În absența unor venituri cât de cât rezonabile, singura posibilitate, și nici aceea prea consistentă, o reprezintă asceza personală, sacrificarea timpului liber, a relațiilor familiale și a celorlalte lucruri care dau substanță unei vieți normale.

“Nevoia unui nou ascetism apasă asupra noastră; dar un ascetism de sihăstrie sau solitar nu este suficient să ne salveze în acest moment critic, dacă lumea nu este în întregime și bine pierdută; astfel încât *cei puțini rămași să mântuie timpul, pentru că zilele sunt rele*, veșnic năpăstuite de Aplicațiile pentru Impozitul pe Venit”, scria undeva T.S. Eliot.

Comuniștii, practicieni serioși și aplicați ai teoriei, au realizat rapid că nu poate exista niciun fel de rezistență solidă în absența proprietății. “Într-o țară în care Statul este singurul angajator, opoziția înseamnă moarte prin înfometare lentă. Vechiul principiu: cine nu muncește, nu mănâncă, a fost înlocuit cu unul nou: cine nu se supune, nu mănâncă”, declara Trotsky.

Dar nu e nevoie ca principiul egalității să fie dus până la ultimele consecințe pentru a verifica dacă mai rămâne ceva din independența oamenilor. Este suficientă o inflație constantă și impozite tot mai agresive pentru a face praf orice resurse a reușit cineva să agonisească. Deloc întâmplător, avocații redistribuției pe scară națională și globală nu fac niciodată critica intervenționismului monetar - cea mai insidioasă și consistentă metodă de a spolia populația, în special cea săracă – și nici a ajutoarelor guvernamentale, în fapt stipendii pentru perpetuarea mafiilor locale. Importantă este demantelarea ab initio a oricărei insule unde ar mai putea fi posibil firescul vieții, indiferent de pretextele avansate.

Egalitarismul țintește atât o nivelare a venitului cât și a intelectului. De fapt, țintește o nivelare a tot și toate spre zero, fiind “o revoltă completă împotriva ordinii naturale”. Toate programele politice revoluționare (feminism, ecologism, minorități, etc) conțin inevitabile referințe la abolirea proprietății, deoarece proprietatea este sau era “ultimul drept metafizic” (Weaver).

Restrângerea tot mai accentuată a acestui drept (vezi, de pildă, și legea antifumat în “spațiile publice”) face dificilă nu doar suficiența materială dar și exercitarea nobilelor sentimente, după cum se plângea pe la 1930 un cleric englez. “Cred că, pentru a face dreptate, generației noastre, nu trebuie să uităm că exercitarea altruismului – teribil de inadecvat cum este- trebuie văzută în relație cu noile și vastele cheltuieli făcute pe Servicii Sociale de Stat. Taxarea împovărătoare a lovit la rădăcina benevolenței voluntare; și sunt sigur că nu am văzut încă în plină desfășurare consecințele acestui fapt dezastruos”.

Un caz edificator, în acest sens, îl reprezintă, după cum mi-a mărturisit un prieten, Mănăstirea Lesna, din Franța, unde măicuțele trăiesc într-un fel de castel, practic o casă mare, specifică Vechiului Regim, donată de un binevoitor; însă, ca urmare a creșterii taxelor pe proprietate și a împușinării celor care pot contribui financiar la întreținerea comunității, viața lor la Provemont a devenit din ce în ce mai dificilă iar supraviețuirea mănăstirii rămâne sub semnul întrebării.

Așadar, proprietatea nu este doar un refugiu pentru marii afaceriști (practic, primii care au nevoie de restrângerea ei), ci reprezintă una din condițiile esențiale ale civilizației. În absența proprietății, de pildă, singura biserică posibilă este cea din catacombe. O posibilitate din ce în ce mai reală în viitorul apropiat.